

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

14 декември 2013 г.

12:00 ч.

СТАТИСТИКА НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ

Септември 2013 г.¹

Средствата, управлявани от застрахователните, презастрахователните и здравноосигурителните дружества^{2,3}, които осъществяват дейност в България, възлизат на 5.070 млрд. лв. към края на септември 2013 година. Техният размер се увеличава с 34.1 млн. лв. (0.7%) в сравнение със септември 2012 г. (5.036 млрд. лв.) и намалява с 252.3 млн. лв. (4.7%) спрямо края на второто тримесечие на 2013 г. (5.322 млрд. лева).

1. Размер и структура на активите

Активите на дружествата, извършващи животозастраховане, нарастват с 85 млн. лв. (7.4%) от 1.147 млрд. лв. към септември 2012 г. до 1.232 млрд. лв. към края на същия месец на 2013 година. Спрямо юни 2013 г. (1.189 млрд. лв.) те се увеличават с 43.2 млн. лв. (3.6%). Техният относителен дял в общия размер на активите към септември 2013 г. е 24.3% при 22.8% към края на третото тримесечие на 2012 г. и 22.3% към юни 2013 година.

Средствата, управлявани от дружествата, извършващи общо застраховане⁴, се увеличават с 12.8 млн. лв. (0.3%) от 3.806 млрд. лв. към септември 2012 г. до 3.819 млрд. лв. към края на същия месец на 2013 година. Те намаляват с 233.3 млн. лв. (5.8%) спрямо юни 2013 г. (4.052 млрд. лева). Към септември 2013 г. **застрахователните дружества, извършващи общо застраховане**, имат най-висок относителен дял в общия размер на активите на **застрахователните, презастрахователните и здравноосигурителните дружества** - 75.3% при 75.6% в края на третото тримесечие на 2012 г. и 76.1% към юни 2013 година.

¹ Данните са предварителни. Вследствие на получена допълнителна информация са извършени ревизии, периодите за които са посочени в съответните таблици.

Пълният комплект от таблици за *статистиката на застрахователната дейност* се намира на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика / Други финансови институции / Статистика на застрахователната дейност*.

² Застрахователните компании са част от подсектор *Застрахователни компании и пенсионни фондове* (S.125), съгласно *Европейската система от сметки '95* (ESA`95). Разпределението по вид дейност е извършено в съответствие с изискванията на чл. 8, ал. 1 и ал. 2 от *Кодекса за застраховането* и чл. 83, ал.1 от *Закона за здравното осигуряване*.

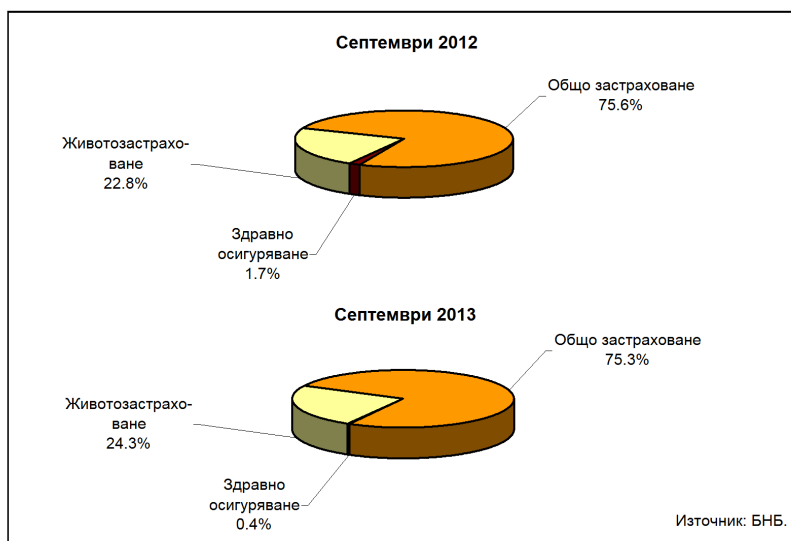
Съгласно промените в *Закона за здравното осигуряване*, здравноосигурителните дружества следва да се прелицензират по *Кодекса за застраховането* в застрахователни акционерни дружества. В тази връзка в категорията *здравноосигурителни дружества* са включени данните за тези дружества, които към края на отчетния период са в процедура по привеждане на дейността си в съответствие с *Кодекса за застраховането* или са в процес на ликвидация.

³ В обхвата на *статистиката на застрахователната дейност* се включват и данните за клоновете на застрахователни компании със седалище извън България в съответствие с параграф 1, т. 2. от Допълнителната разпоредба на *Валутния закон* (обн. ДВ, бр. 83 от 21.09.1999 г., изм., бр. 96 от 2011 година).

⁴ Данните за *презастрахователните дружества* са включени към данните на *застрахователите, извършващи общо застраховане*.

Структура на активите според вида дейност⁵

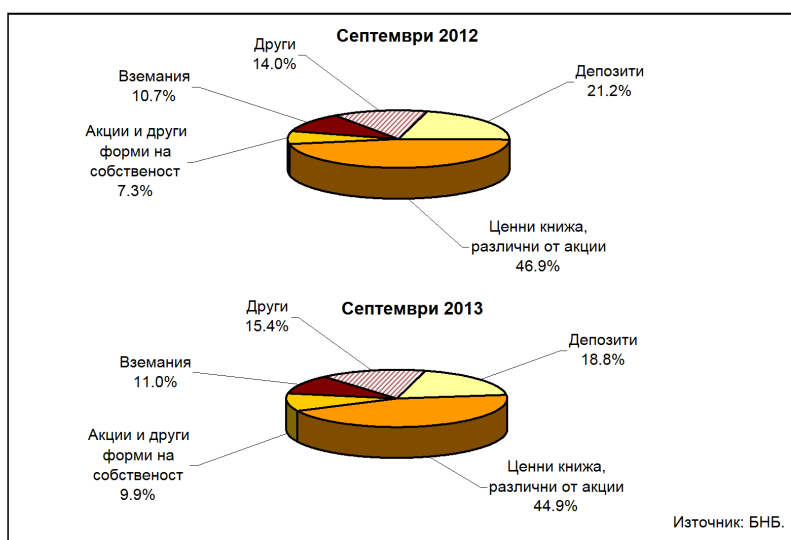
Графика 1

В **инструментите**, включени в активите на **застрахователните, презастрахователните и здравноосигурителните дружества**, към края на септември 2013 г. преобладават притежаваните **ценни книжа, различни от акции**, които на годишна база намаляват с 84.6 млн. лв. (3.6%) до 2.275 млрд. лева. Спрямо септември 2012 г. **депозитите** намаляват със 113.1 млн. лв. (10.6%) до 953.4 млн. лв., а средствата във **вземания** нарастват с 20.2 млн. лв. (3.7%) до 558 млн. лева. В края на третото тримесечие на 2013 г. относителният дял на **ценните книжа, различни от акции**, е 44.9% при 46.9% към края на същото тримесечие на 2012 г., на **депозитите** – 18.8% при 21.2% към септември 2012 г. и на **вземанията** – 11% при 10.7% към края на третото тримесечие на 2012 година.

Структура на активите по инструменти⁵

Графика 2

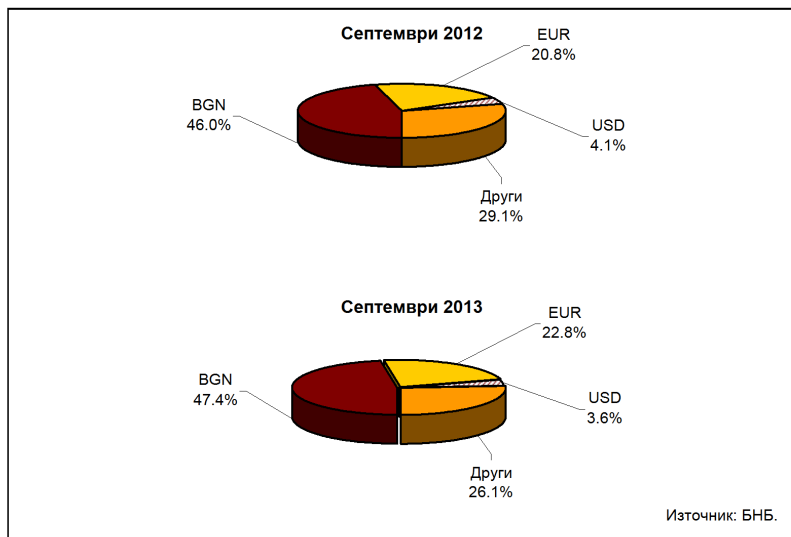

⁵ Сумата на относителните дялове може да е различна от 100% поради закръгляния.

Във **валутната структура** на активите на *застрахователните, презастрахователните и здравноосигурителните дружества* основен дял имат активите, деноминирани в **български лева**, които са 47.4% от общия размер на активите към края на септември 2013 г. при 46% към края на третото тримесечие на 2012 година. Активите в **евро** са 22.8% при 20.8% към септември 2012 година. Към септември 2013 г. активите в **щатски долари** са 3.6% при 4.1% в края на третото тримесечие на 2012 г., а в **други валути** – 26.1% при 29.1% към септември 2012 година.

Валутна структура на активите⁵

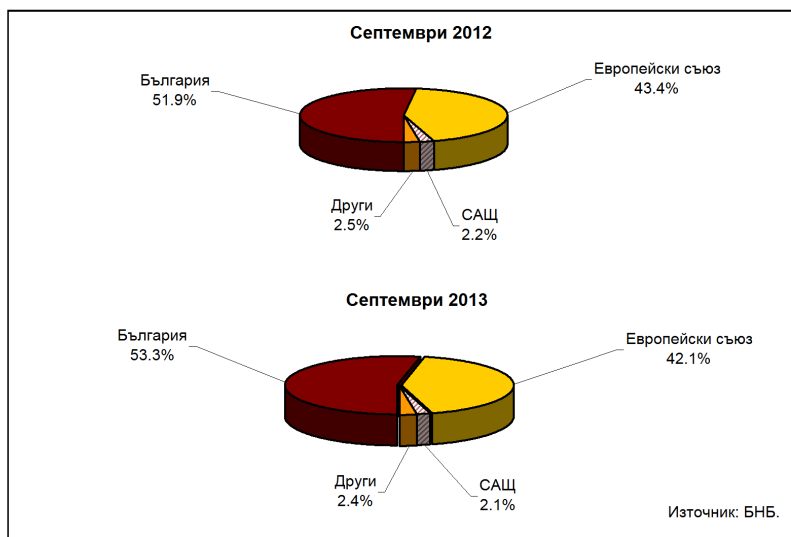
Графика 3

По отношение на **географската структура** на активите на *застрахователните, презастрахователните и здравноосигурителните дружества* на годишна база към септември 2013 г. инвестициите в България се увеличават с 86.7 млн. лв. (3.3%) до 2.703 млрд. лв. при 2.616 млрд. лв. към септември 2012 година. Техният относителен дял е 53.3% към края на септември 2013 г. при 51.9% към края на същия месец на 2012 година. В края на третото тримесечие на 2013 г. средствата, инвестирани в държавите от Европейския съюз, намаляват на годишна база с 50 млн. лв. (2.3%) до 2.137 млрд. лв. при 2.187 млрд. лв. към септември 2012 г., като относителният им дял към края на септември 2013 г. е 42.1% при 43.4% в края на септември 2012 година.

Географска структура на активите⁵

Графика 4

2. Размер и структура на пасивите

Привлечените средства от застрахователните, презастрахователните и здравноосигурителните дружества към септември 2013 г. са 5.070 млрд. лева. Собственият капитал е 1.630 млрд. лв. към края на третото тримесечие на 2013 г., като намалява с 55.8 млн. лв. (3.3%) спрямо септември 2012 г. (1.685 млрд. лева). Неговият дял в размера на пасивите към септември 2013 г. е 32.1% при 33.5% към края на същия месец на 2012 година. В края на третото тримесечие на 2013 г. застрахователните технически резерви се увеличават на годишна база с 23.2 млн. лв. (0.8%) до 3.033 млрд. лв. при 3.010 млрд. лв. в края на септември 2012 година.

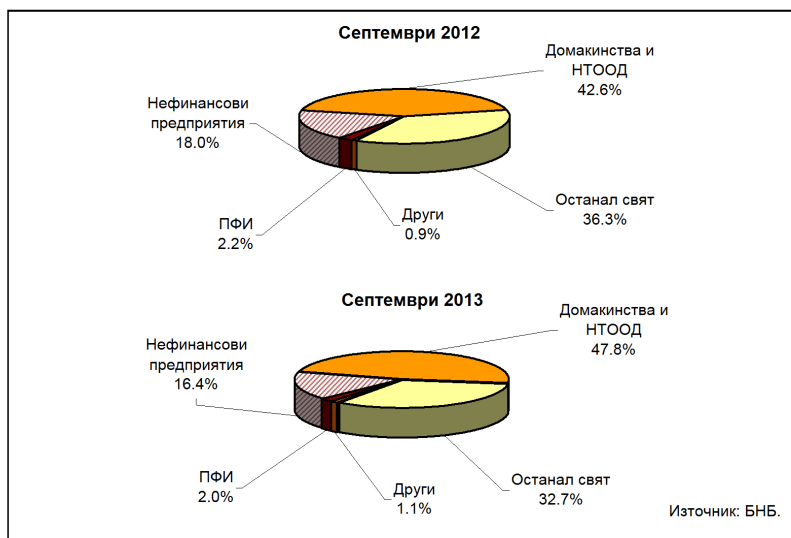
Застрахователни технически резерви⁶

Задълженията към **резиденти**, включени в застрахователните технически резерви, възлизат на 2.040 млрд. лв. към края на третото тримесечие на 2013 г. при 1.918 млрд. лв. към края на същото тримесечие на 2012 година. Относителният им дял в общия размер на застрахователните технически резерви към септември 2013 г. е 67.3% при 63.7% в края на третото тримесечие на 2012 година. Към септември 2013 г. задълженията към сектор *Домакинства и НТООД* се увеличават със 167.8 млн. лв. (13.1%) до 1.449 млрд. лв. при 1.281 млрд. лв. към септември 2012 година. Към края на третото тримесечие на 2013 г. техният относителен дял в общата сума на застрахователните технически резерви е 47.8% при 42.6% към септември 2012 година. На годишна база към края на третото тримесечие на 2013 г. задълженията към сектор *Нефинансови предприятия* се понижават с 43.2 млн. лв. (8%) до 498.6 млн. лв. при 541.8 млн. лв. към септември 2012 г. и са 16.4% от застрахователните технически резерви при 18% в края на третото тримесечие на 2012 година. Пасивите към *парично-финансови институции* (ПФИ) се понижават с 6.5 млн. лв. (9.7%) до 60.7 млн. лв. към края на септември 2013 г. при 67.2 млн. лв. в края на третото тримесечие на 2012 година. Относителният им дял в общия размер на застрахователните технически резерви е 2% в края на септември 2013 г. при 2.2% към септември 2012 година.

Пасивите към **нерезиденти** (сектор *Останал свят*) в края на третото тримесечие на 2013 г. намаляват с 99.5 млн. лв. (9.1%) до 992.5 млн. лв. при 1.092 млрд. лв. към края на същото тримесечие на 2012 година. Относителният им дял в общия размер на застрахователните технически резерви към края на септември 2013 г. е 32.7% при 36.3% в края на септември 2012 година.

Застрахователни технически резерви
Структура по институционални сектори⁷

Графика 5

⁶ Анализът на динамиката на данните за *Застрахователните технически резерви* общо и по компоненти се базира на информацията от т. 5.1. и т. 5.2. на Таблица 4 от Приложение 2 към прессъобщението.

⁷ В *Други* се включват сектори *Държавно управление*, *Други финансови посредници*, *Финансови предприятия със спомагателни дейности* и *Застрахователни компании и пенсионни фондове*.

СТРУКТУРА НА АКТИВИТЕ ПО ВИД ДЕЙНОСТ^{1,2}

Таблица 1

	30.09.2012 г.		31.12.2012 г.		31.03.2013 г.		30.06.2013 г.		30.09.2013 г.	
	Брой дружества	Управлявани средства (млн. лв.)	Брой дружества	Управлявани средства (млн. лв.)	Брой дружества	Управлявани средства (млн. лв.)	Брой дружества	Управлявани средства (млн. лв.)	Брой дружества	Управлявани средства (млн. лв.)
Общо	64	5035.8	63	5303.8	63	5364.7	63	5322.3	60	5070.0
Застрахователни дружества, извършващи животозастраховане	18	1146.9	18	1180.4	18	1182.7	18	1188.8	18	1231.9
Застрахователни дружества, извършващи общо застраховане	27	3805.8	26	4040.5	26	4087.4	28	4051.9	36	3818.6
вкл. Презастрахователни дружества	1	1849.6	1	1996.7	1	2035.8	1	1962.2	1	1725.1
Здравноосигурителни дружества	19	83.1	19	82.8	19	94.6	17	81.6	6	19.5

Предварителни данни. Данните за юни 2013 г. са ревизирани.

¹ Разпределението по вид дейност е извършено в съответствие с изискванията на чл. 8, ал. 1 и ал. 2 от Кодекса за застраховането и чл. 83, ал. 1 от Закона за здравето осигуряване. Съгласно промените в Закона за здравето осигуряване, здравноосигурителните дружества следва да се прелицензират по Кодекса за застраховането в застрахователни акционерни дружества. В тази връзка в категорията *здравноосигурителни дружества* са включени данните за тези дружества, които към края на отчетния период са в процедура по привеждане на дейността си в съответствие с Кодекса за застраховането или са в процес на ликвидация.

² В обхвата на статистиката на застрахователната дейност се включват и данните за клоновете на застрахователни компании със седалище извън България в съответствие с параграф 1, т. 2. от Допълнителната разпоредба на Валутния закон (обн. ДВ, бр. 83 от 21.09.1999 г., изм., бр. 96 от 2011 година).

Източник: Застрахователните, презастрахователните и здравноосигурителните дружества.

СТРУКТУРА НА АКТИВИТЕ ПО ИНСТРУМЕНТИ И ВАЛУТИ¹

Таблица 2

	30.09.2012 г.		31.12.2012 г.		31.03.2013 г.		30.06.2013 г.		30.09.2013 г.	
По инструменти	5035.8		5303.8		5364.7		5322.3		5070.0	
Парични средства в каса	9.5		15.3		9.3		10.5		12.3	
Депозити	1066.4		1119.9		1020.3		918.8		953.4	
Предоставени кредити	67.5		72.7		77.3		81.6		88.8	
Ценни книжа, различни от акции	2359.6		2430.8		2488.2		2535.0		2275.0	
Акции и други форми на собственост	369.1		449.1		479.0		496.8		500.3	
- Акции (в т.ч. дялове на договорни фондове)	240.4		318.8		348.9		365.5		369.1	
- Други форми на собственост ²	128.8		130.3		130.1		131.3		131.2	
Инвестиционни имоти	147.2		142.6		145.2		156.0		154.1	
Финансови деривати	0.8		5.2		0.8		0.9		2.8	
Нефинансови активи	95.7		108.0		107.8		104.9		97.9	
Вземания	537.9		566.8		611.7		604.0		558.0	
- От преки застрахователни и здравноосигурителни операции	415.3		417.8		419.4		426.4		415.8	
- От презастрахователни операции	122.5		149.0		192.3		177.6		142.3	
Други активи	382.2		393.4		425.1		413.8		427.5	
По валути	5035.8		5303.8		5364.7		5322.3		5070.0	
BGN	2314.4		2429.3		2421.7		2427.5		2402.2	
EUR	1049.9		1130.2		1169.5		1206.5		1157.6	
USD	205.1		214.8		215.0		226.2		185.0	
Други	1466.5		1529.5		1558.5		1462.1		1325.2	

Предварителни данни. Данните за март 2013 г. са ревизирани.

¹ В обхвата на статистиката на застрахователната дейност се включват и данните за клоновете на застрахователни компании със седалище извън България в съответствие с параграф 1, т. 2. от Допълнителната разпоредба на Валутния закон (обн. ДВ, бр. 83 от 21.09.1999 г., изм., бр. 96 от 2011 година).

² Включва дялови участия в капитала на дъщерни, съвместни, асоциирани предприятия и участия в инвестиционни пулове.

Източник: Застрахователните, презастрахователните и здравноосигурителните дружества.

ГЕОГРАФСКА И ИНСТИТУЦИОНАЛНА СТРУКТУРА НА АКТИВИТЕ¹

Таблица 3

	30.09.2012 г.		31.12.2012 г.		31.03.2013 г.		30.06.2013 г.		30.09.2013 г.	
По групи страни	5035.8		5303.8		5364.7		5322.3		5070.0	
България	2616.0		2705.1		2737.7		2741.4		2702.6	
Европейски съюз	2186.8		2344.0		2358.5		2305.8		2136.8	
САЩ	109.7		113.2		129.0		134.5		107.4	
Други страни	123.5		141.5		139.6		140.6		123.2	
По институционални сектори	5035.8		5303.8		5364.7		5322.3		5070.0	
Резидентни	2624.0		2704.3		2737.9		2741.2		2702.5	
Нефинансови предприятия	35.2		44.1		49.6		71.6		73.3	
ПФИ	684.9		737.7		707.4		687.5		683.0	
Други финансови посредници	82.8		73.5		95.9		73.9		76.8	
Финансови предприятия със спомагателна дейност	0.1		0.1		0.1		0.1		0.1	
Застрахователни компании и пенсионни фондове	4.7		4.7		4.7		4.7		4.7	
Държавно управление	687.2		692.2		689.2		708.2		663.6	
Домакинства и НТООД	60.7		65.5		68.8		72.3		75.7	
Други резиденти	1068.5		1086.4		1122.2		1123.0		1125.3	
Нерезидентни	2306.6		2476.1		2509.7		2465.7		2257.4	
Сектор Останал свят	2306.6		2476.1		2509.7		2465.7		2257.4	
Некласифицирани	105.2		123.4		117.1		115.4		110.1	

Предварителни данни. Данните за март и юни 2013 г. са ревизирани.

¹ В обхвата на статистиката на застрахователната дейност се включват и данните за клоновете на застрахователни компании със седалище извън България в съответствие с параграф 1, т. 2. от Допълнителната разпоредба на Валутния закон (обн. ДВ, бр. 83 от 21.09.1999 г., изм., бр. 96 от 2011 година).

Източник: Застрахователните, презастрахователните и здравноосигурителните дружества.

СТРУКТУРА НА ПАСИВИТЕ ПО ИНСТРУМЕНТИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ¹Таблица 4
(млн. лв.)

	30.09.2012 г.	31.12.2012 г.	31.03.2013 г.	30.06.2013 г.	30.09.2013 г.
ОБЩО	5035.8	5303.8	5364.7	5322.3	5070.0
1. Собствен капитал	1685.4	1836.9	1877.5	1914.8	1629.6
2. Получени кредити	53.7	54.6	56.9	58.2	61.5
Резиденти	0.9	0.9	1.2	0.5	0.5
ПФИ	0.0	0.0	0.3	0.4	0.4
НПФИ	0.9	0.9	0.9	0.1	0.1
Държавно управление	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Други сектори	0.9	0.9	0.9	0.1	0.1
Други финансови посредници	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Финансови предприятия със спомагателна дейност	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Застрахователни компании и пенсионни фондове	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0
Нефинансови предприятия	0.7	0.7	0.7	0.0	0.0
Домакинства и НТООД	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Нерезиденти (Останал свят)	52.8	53.7	55.7	57.7	61.1
3. Ценни книжа различни от акции	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Резиденти	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Нерезиденти (Останал свят)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
4. Финансови деривати	2.8	1.3	3.8	5.5	0.7
Резиденти	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Нерезиденти (Останал свят)	2.8	1.3	3.8	5.5	0.7
5. Застрахователни технически резерви	3009.7	3071.6	3009.2	3014.5	3033.0
5.1. Нетно участие на домакинствата в животозастрахователни резерви	642.7	662.5	690.9	714.1	738.8
Резиденти	642.7	662.5	690.9	714.1	738.8
Нерезиденти (Останал свят)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
5.2. Пренос - премиен резерв и резерв за предстоящи плащания	2367.0	2409.2	2318.3	2300.4	2294.2
Резиденти	1275.0	1317.6	1316.0	1318.6	1301.7
ПФИ	67.2	69.0	67.6	65.3	60.7
НПФИ	1207.8	1248.6	1248.4	1253.2	1241.0
Държавно управление	1.9	2.2	3.5	3.4	3.6
Други сектори	1205.9	1246.3	1244.9	1249.9	1237.4
Други финансови посредници	16.0	21.3	22.5	19.3	20.9
Финансови предприятия със спомагателна дейност	9.7	9.4	9.5	8.9	7.9
Застрахователни компании и пенсионни фондове	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0
Нефинансови предприятия	541.8	516.8	508.4	514.7	498.6
Домакинства и НТООД	638.4	698.7	704.4	706.9	710.1
Нерезиденти (Останал свят)	1092.0	1091.6	1002.4	981.8	992.5
6. Депозити, получени от презастрахователите	29.9	36.0	38.7	36.7	37.7
Резиденти	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Нерезиденти (Останал свят)	29.9	36.0	38.7	36.7	37.7
7. Задължения по застрахователни, здравноосигурителни и презастрахователни операции	142.1	174.6	238.3	151.4	156.1
Резиденти	95.1	103.1	95.1	94.1	94.5
Нерезиденти (Останал свят)	47.0	71.5	143.2	57.3	61.7
8. Други	112.2	128.6	140.4	141.2	151.3
Резиденти	107.4	125.9	137.6	111.0	129.6
Нерезиденти (Останал свят)	4.9	2.7	2.8	30.3	21.7

Предварителни данни.

¹ В обхвата на статистиката на застрахователната дейност се включват и данните за клоновете на застрахователни компании със седалище извън България в съответствие с параграф 1, т. 2. от Допълнителната разпоредба на Валутния закон (обн. ДВ, бр. 83 от 21.09.1999 г., изм., бр. 96 от 2011 година).

Източник: Застрахователните, презастрахователните и здравноосигурителните дружества.